

Úvodník státní tajemnice Mileny Hrdinkové

Číslo 366
18. listopadu 2019

V tomto čísle naleznete

Úvodník státní tajemnice
Mileny Hrdinkové

Zpráva o hodnocení programu
pro spotřebitele

Výsledky Rady pro zahraniční
věci ve formátu ministrů obrany

Výsledky zasedání Rady
pro zahraniční věci

Výsledky zasedání Rady pro
vzdělávání, mládež, kulturu
a sport

Výsledky miniplenárního zasedá-
ní Evropského parlamentu

Schvalování náhradních
kandidátů na komisaře

Schválené rámcové pozice

Program evropských institucí

Milí čtenáři,

po nedělení oslavě 30. výročí sametové revoluce v krásných prostorách Národního muzea, které se zúčastnili mimo jiné premiéři zemí V4, jsem se v pondělí ráno přesunula do Bruselu, kde se koná zasedání Rady pro obecné záležitosti.

Včera večer jsem měla příležitost setkat se s Čechy působícími v institucích EU. Stálé zastoupení při EU v Bruselu se toto milé setkání pravidelně pořádá a já jsem za to velmi ráda. Podporu Čechů, pracujících v institucích EU nebo zvažujících kariéru v nich, považuji za naprosto zásadní. V kontextu sestavování nové Komise, zejména budoucích kabinetů komisařů, se mu v posledních měsících se svým týmem intenzivně věnuji. Přestože je ve výběrových řízeních rozhodující kvalita uchazečů, jejich aktivní podpora z naší strany hraje velmi významnou roli.

Dnes probíhá zasedání Rady pro obecné záležitosti. Na program máme víceletý finanční rámec na období 2021 – 2027, u něhož nás ještě čekají náročná jednání i na úrovni premiérů, přípravu prosincové Evropské rady, posílení dodržování právního státu v Unii a proces rozšíření a stabilizace a přidružení. Ještě před začátkem

zasedání Rady jsem se zúčastnila pracovní snídani se zástupci Evropského parlamentu k víceletému finančnímu rámci.

Kromě Rady pro obecné záležitosti zasedá tento týden také Rada pro zemědělství a rybolov, která se bude zabývat především reformou Společné zemědělské politiky po roce 2020, Rada pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport a Rada pro zahraniční věci ve formátu ministrů obchodu, kteří budou jednat o aktuálním stavu reformy Světové obchodní organizace a o aktuálním vývoji v souvislosti s obchodními vztahy mezi EU a USA.

V pátek nás čeká další kulatý stůl Národního konventu o EU v Lichtenštejnském paláci na téma Přímé řízené programy a další nástroje v novém víceletém finančním rámci jako příležitost pro české zájmy. Díky příznivému hospodářskému vývoji a postupné konvergenci budou postupně klesat prostředky přidělené ČR v politice soudržnosti a bude potřeba ve větší míře se obrátit k přímo řízeným programům. Pro Českou republiku tato změna představuje velkou výzvu, neboť v dosavadním čerpání přímo řízených nástrojů a využívání nových nástrojů nebyla až na výjimky příliš úspěšná.

Zpráva o hodnocení programu pro spotřebitele

Komise vydala dne 7. listopadu zprávu k vyhodnocení programu za polovinu jeho existence. Hodnocení bylo provedeno mezi říjnem 2017 a dubnem 2018.

K tématu probíhala i veřejná konzultace ohledně využívání fondů EU v oblasti investic, výzkumu a inovací, malých a středních podniků a jednotného trhu připravující programy financování po roce 2020. Z rozpočtu EU prostřednictvím víceletého programu pro spotřebitele byla na program na období 2014–2020 vyčleněna částka ve výši 188,8 milionů eur.

Účelem hodnocení je přezkoumat plnění cílů všech opatření a aktuální stav provádění konkrétních akcí. Toto hodnocení analyzuje přidělování finančních prostředků příjemcům, účinnost využívání zdrojů a evropskou přidanou hodnotu programu a současně zohledňuje vývoj v oblasti ochrany spotřebitele a v dal-

ších příslušných politikách EU týkajících se spotřebitelů. **Specifickými cíli** programu pro spotřebitele je bezpečnost výrobků, informovanost a vzdělávání spotřebitelů a podpora poskytovaná spotřebitelským organizacím, práva spotřebitelů (včetně alternativního řešení sporů) a vymáhání práva.

Hodnocení zjistilo, že **Platforma pro řešení sporů on-line** poměrně úspěšně láká spotřebitele k tomu, aby své stížnosti registrovali, a je pravděpodobné, že dosáhne deklarovaného cíle, kterým je 100 tis. registrovaných případů do roku 2020. Hlavním přínosem platformy pro řešení sporů on-line je také to, že obchodníci, kteří jsou jejím prostřednictvím kontaktováni, často neformálně řeší problém přímo s dotčenými spotřebiteli bez jakéhokoli zapojení systému alternativního řešení sporů.

/Pokračování na s. 2/

Jelikož jsou spotřebitelské otázky stále častěji přeshraniční, nebo dokonce celounijní, ukazuje dle Komise program svou přidanou hodnotu tím, že financuje opatření zajišťující soudržnou a důslednou ochranu všech evropských spotřebitelů. Do budoucna zejména ve světle rostoucí digitalizace trhu bude muset dle Komise být příští program EU v oblasti

spotřebitelské politiky **schopen reagovat na rychlé změny**. Tato zjištění byla zohledněna při přípravě příštího víceletého finančního rámce a budoucích programů financování EU.

/M. Ličková/

Výsledky Rady pro zahraniční věci ve formátu ministrů obrany > Rada

V úterý 12. listopadu 2019 se v Bruselu uskutečnilo zasedání Rady pro zahraniční věci ve formátu ministrů obrany. Českou delegaci vedl náměstek ministra obrany Radomír Jahoda.

Jednání bylo zahájeno **zasedáním Řídícího výboru Evropské obranné agentury (EDA)**, při němž ministři diskutovali zejména na téma Koordinovaného ročního přezkumu v oblasti obrany (CARD). Dále schválili rozpočet EDA na rok 2020 a dokument specifikující hlavní aktivity EDA a finanční alokace na tyto činnosti na následující tři roky (Tříletý plánovací rámec 2020-2022).

Následně se ministři obrany věnovali **Stálé strukturované spolupráci (PESCO) a koherenci obranných aktivit**. Ve svých vystoupeních se zaměřili zejména na nutnost učinění pokroku v otázce účasti třetích států v projektech PESCO a k blížící se strategické revizi PESCO v příštím roce. Při této příležitosti také byla schválena třetí vlna projektů PESCO; celkový počet projektů tak dosáhl 47.

Druhým diskuzním bodem byly **mise a operace EU**. Řada členských států a především vysoká představitelka pro zahraniční vztahy a bezpečnostní politiku apelovaly na zaplnění personálních mezer v misích. Ministři také vyjádřili své názory k blížící se strategické revizi tréninkové mise EU v Mali a operace Atalanta či ke Konceptu koordinované námořní přítomnosti.

Na závěr proběhl oběd s nově jmenovaným zástupcem generálního tajemníka NATO Mirceou Geanem a debatovaly o **spolupráci EU-NATO**, přičemž ministři podpořili spolupráci obou organizací, a to zejména v oblasti hybridních hrozeb, ale i v rámci konceptu paralelních a koordinovaných cvičení EU a NATO. Zástupce generálního tajemníka NATO také představil plány na jednání nejvyšších představitelů NATO v prosinci v Londýně.

/L. Hadrava/

Výsledky zasedání Rady pro zahraniční věci > Rada

V pondělí 11. listopadu 2019 se v Bruselu uskutečnilo pravidelné zasedání Rady pro zahraniční věci. Českou delegaci vedl stálý představitel ČR při EU Jakub Dür.

Jednání bylo zahájeno **bodem k aktuálním otázkám**, během něhož proběhla diskuze k aktivitám Turecka v Sýrii a východním Středomoří, k aktuálním událostem v Bolívii a Libanonu či krizové situaci ve Venezuele. Některé delegace upozornily na trvalou vážnou situaci v Hongkongu.

Během diskuze k **Afghánistánu** se ministři zahraničí shodli, že EU by měla podporovat obnovení rozhovorů mezi USA a Tálibánem, trvat na potřebě snížení násilí a obnovení intra-afghánských rozhovorů. EU je připravena podpořit inkluzivní mírový proces za podmínky zachování dosažených hodnot.

V rámci druhého diskuzního bodu k **Íránu** zástupci členských států zhodnotili aktuální bezpečnostní situaci v zemi a širším regionu v návaznosti na odstoupení Íránu od dalších závazků vyplývajících z jaderné dohody JCPOA. Ministři situaci shledali velmi vážnou; kroky Íránu jsou sice stále ještě vratné, ale trend je velmi znepokojující. Dele-

gace se shodly na tom, že dohoda JCPOA zůstává klíčovým dokumentem a že EU musí vynaložit veškeré úsilí na její zachování.

Na úvod diskuzního bodu k **Súdánu** vysoká představitelka pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federica Mogheriniová shrnula výchozí body unijní politiky směrem k tomuto státu. Ty zahrnují důraz na civilní povahu politické tranzice a mírový proces, finanční podporu ze strany EU a zájem na ustavení pravidelného politického dialogu mezi EU a Súdánem. Ministři tyto body podpořili a opakovaně zdůrazňovaly potřebu okamžité ekonomické pomoci a oddlužení země.

Následoval **oběd ministrů zahraničí s ministerským předsedou Súdánu Abdallou Hamdokem**, jenž se své funkce ujal v srpnu tohoto roku. Súdánský premiér přednesl své priority, kterými je stabilita a mír v zemi, odstranění pozůstatků diktatury, řešení situace uprchlíků, boj proti beztrestnosti, reforma bezpečnostního sektoru a ochrana hranic. /L. Hadrava/

Výsledky Rady pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport > Rada

Dne 8. listopadu 2019 se v Bruselu uskutečnilo zasedání Rady pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport ve formaci pro vzdělávání. Dopoledne bylo jednání Rady v uvedené formaci spojeno s jednáním Rady pro hospodářské a finanční záležitosti. Delegaci ČR vedli ministryně financí Alena Schillerová a náměstek ministra, školství, mládeže a tělovýchovy Václav Velčovsky. Odpolední část jednání již byla vyhrazena pouze ministrům školství.

V dopolední části proběhlo spojené jednání dvou výše

zmíněných formací Rady. Po představení a schválení pořadu jednání byla jediným bodem na programu dopolední části Rady politická diskuze na téma „**Silná hospodářská základna pro Evropu: úsilí o účelnost, efektivnost a kvalitu vzdělávání a odborné přípravy**“. V diskusi ministrů panovala shoda, že vzdělávání a odborná příprava jsou zásadní nejen pro rozvoj hospodářství a udržitelný růst, ale také pro celou společnost a její vývoj. Je třeba umožnit občanům EU vysoce kvalitní vzdělávání a odbornou přípravu, možnost rekvalifikace a dalšího vzdělávání v každé fázi jejich života. Nejpalčivější

otázkou je, jak přizpůsobit vzdělávání a odbornou přípravu potřebám budoucnosti, jak predikovat potřeby a požadavky pracovního trhu za několik let. Posilování vzdělávacích systémů a investic do nich je zásadní především s ohledem na současné a budoucí výzvy, přičemž návratnost investic do vzdělávání má dlouhodobý charakter. Samotné navyšování investic do vzdělávání a odborné přípravy však nestačí. Je třeba účelně nakládat s prostředky na vzdělávání, monitorovat dopady a efektivitu takto vynaložených prostředků.

Odpolední část Rady, již v samostatné formaci pro vzdělávání, pokračovala schválením **závěrů o klíčové úloze politik celoživotního učení a usnesení Rady o dalším rozvoji Evropského prostoru vzdělávání**.

Následně proběhla politická diskuse na téma „**Umělá inteligence ve vzdělávání a odborné přípravě**“. V diskusi se zástupci členských států EU shodli na tom, že umělá inteligence a obecně digitální technologie představují velkou příležitost, ale zároveň také výzvu pro naši společnost. Zároveň není možné opomíjet etický rozměr umělé inteligence, například ve vztahu k ochraně osobních údajů. Celá diskuse o umělé inteligenci se nemůže obejít bez transparentnosti a dostatečné informovanosti veřejnosti. Ve

vzdělávání má dle řečníků umělá inteligence velký potenciál například v personalizaci vzdělávání, v nových přístupech a formách vzdělávání včetně virtuálního. Zásadní je rozvíjet digitální a technické kompetence již od brzkého věku, tak aby se lidé byli schopni přizpůsobit překotnému technologickému vývoji. Umělá inteligence by měla sloužit jako nástroj k usnadnění a zlepšení výuky, nesmí však nahradit lidský faktor ve vzdělávání. Zásadní bude rozvoj digitálních kompetencí učitelů. Většina delegací také vyzvala k posílení spolupráce na úrovni EU, především pak výměny dobré praxe a představila svoje národní strategie a akční plány z oblasti umělé inteligence.

V rámci **bodů Různé** informovala slovinská delegace o zřízení Mezinárodního výzkumného střediska pro umělou inteligenci pod záštitou UNESCO. Na závěr informovalo Chorvatsko o pracovním programu svého nadcházejícího předsednictví. /J. Matera/

Výsledky miniplenárního zasedání 13.–14. listopadu > Evropský parlament

Dne 13. a 14. listopadu se v Bruselu uskutečnilo krátké plenární zasedání Evropského parlamentu.

Mezi hlavní body programu patřilo **připomenutí třicátého výročí pádu Berlínské zdi**, kterého se zúčastnil předseda Spolkového sněmu Wolfgang Schäuble. Plénium podpořilo stanovisko českého poslance Ondřeje Kovaříka o **prodeji zboží na dálku**. Podle něj by digitální tržiště jako Amazon, E-Bay nebo Alibaba měla zaznamenávat informace o uskutečněných prodejkách, aby státy věděly, jaký mají nárok na DPH z prodaných produktů. V současnosti je totiž pro státy téměř nemožné zjistit, jaké mají prodejci platit DPH, a to zejména v případě zboží prodávaného ze zemí mimo EU. Role Evropského parlamentu v tomto návrhu je však pouze konzultační, konečné rozhodnutí nyní musí učinit Rada.

Parlament přijal také nelegislativní usnesení, ve kterém vyjádřil znepokojení nad **návrhem polského zákona kriminalizujícího sexuální výchovu** ve školách. Poslanci v usnesení zdůrazňují, že nedostatek informací o sexu a sexualitě mladé lidi nechrání, ale spíše ohrožuje jejich bezpečnost, neboť snižuje jejich schopnost rozpoznat sexuální vykořisťování, zneužívání a násilí. Poslanci vyzvali polský Sejm k zamítnutí návrhu tohoto zákona a Radu EU, aby se tímto návrhem zabývala v kontextu probíhajících slyšení v rámci řízení o porušování hodnot EU v Polsku.

V neposlední řadě poslanci podpořili uvolnění 1,6 milionu eur z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci na pomoc 400 propuštěným zaměstnancům valonských poboček supermarketu Carrefour. /K. Votavová/

Výbory schválily náhradní kandidáty na komisaře > Evropský parlament

V uplynulém týdnu proběhla slyšení s náhradními kandidáty na komisaře Francie, Rumunska a Maďarska před výbory Evropského parlamentu. Maďarský kandidát Olivér Várhelyi byl schválen až po zodpovězení dodatečných písemných otázek. Proti Británii bylo formálně zahájeno řízení o porušení povinností vyplývajících ze smluv, neboť i nadále odmítá nominovat svého kandidáta do Komise. Hlasování pléna o nové Komisi jako celku (bez kandidáta Spojeného království) by mělo proběhnout 27. listopadu 2019.

V uplynulém týdnu uspěl během slyšení v Evropském parlamentu náhradní francouzský kandidát na zástupce v budoucí Komisi pro oblast vnitřního trhu, obrany a vesmíru, **Thierry Breton**, který zodpovídal dotazy Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE) a Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitele (IMCO). Tento bývalý francouzský ministr hospodářství, financí a průmyslu vy-

slovil plnou podporu zelené dohodě pro Evropu. K diskutovaným tématům patřila také otázka sociálních rozdílů mezi členskými státy, vznik fondu pro průmyslové státy závislé na fosilních palivech i přijetí tzv. uhlíkového cla. T. Breton zdůraznil význam technologií 5G, umělé inteligence a kybernetické bezpečnosti. Kandidát poslance také ujistil, že s ohledem na svou dosavadní pozici ve vedení technologické společnosti Atos předejde jakémukoli střetu zájmů.

Uspěla i nová rumunská kandidátka na post komisařky pro dopravu **Adina-Ioana Văleanová**, která během slyšení ve Výboru pro dopravu a cestovní ruch (TRAN) zdůraznila potřebu provázat sektor dopravy s tzv. Zelenou dohodou pro Evropu. Opatření pro zajištění dopravy šetrnější k životnímu prostředí musí být nicméně prováděna v souladu se zájmy občanů a splnění cílů ohledně uhlíkové neutrality ekonomicky dostupné. K prioritám této dosavadní předsedkyně Výboru pro průmysl, vý-

zkum a energetiku EP bude během mandátu patřit např. podpora alternativních paliv v dopravě, cenově dostupná železniční doprava a dokončení iniciativy jednotného evropského nebe.

Maďarský kandidát na komisaře pro sousedskou politiku a rozšíření, **Olivér Várhelyi**, současný velvyslanec Maďarska při EU, během ve slyšení Výboru pro zahraniční věci (AFET) zdůraznil, že západní Balkán má jasnou perspektivu svého budoucího členství v EU. Nyní zablokované přístupové rozhovory s Albánií a Severní Makedonií by chtěl otevřít co nejdříve. O. Várhelyi na první pokus nezískal podporu potřebné většiny poslanců výboru AFET. Po zodpovězení dodatečných otázek v písemné formě se maďarským kandidátovi nakonec podařilo přesvědčit i poslance frakcí S&D a Obnovme Evropu, kteří měli pochybnosti o tom, zda O. Várhelyi dokáže vykonávat svou práci nezávisle na vládě maďarského premiéra Viktora Orbána a jeho strany Fidesz. Výbor AFET následně v pondělí 18. listopadu kandidaturu O. Várhelyiho podpořil.

Ursula von der Leyenová v uplynulých týdnech opakovaně vyzývala také **britskou vládu k navržení kandidáta**

na komisaře a Komise již zahájila formální řízení o porušení povinnosti, neboť Spojené království nominovat svého kandidáta do Komise i nadále odmítá. Spojené království zůstává až do vystoupení členským státem EU s veškerými právy a povinnostmi, včetně povinnosti navrhnout kandidáta na člena Komise. Britský premiér Boris Johnson odmítá komisaře nominovat kvůli blížícím se předčasným volbám do Dolní sněmovny Parlamentu Spojeného království, které se uskuteční 12. prosince 2019. Důvodem jsou zejména oficiální britské zásady týkající se postupů kolem parlamentních voleb, které uvádějí, že vláda by neměla v předvolebním období předkládat kandidáty na vysoké mezinárodní posty, včetně těch v evropských institucích. Podle právníků unijních institucí je možné schválit kolegium komisařů i přes absenci člena za Spojené království, tak aby nový tým Komise mohl nastoupit 1. prosince 2019.

/J. Linková/

Rámcové pozice schválené v 46. týdnu > Informace

Rámcová pozice k doporučení pro rozhodnutí Rady o zmocnění k **zahájení jednání o dohodě o partnerství v odvětví udržitelného rybolovu**

a protokolu mezi Evropskou unií a vládou Dánska a místní vládou Grónska (vypracovalo Ministerstvo zemědělství)

Program evropských institucí, 19. až 25. listopadu > Informace

Rada pro obecné záležitosti, 19. listopadu

Finské předsednictví informovat o aktuálním vývoji vyjednávání o víceletém finančním rámci 2021-2027. V rámci přípravy prosincové Evropské rady proběhne výměna názorů na komentovaný návrh pořadu jednání.

Rada pro zahraniční věci ve formátu ministrů obchodu, 21. listopadu

Na programu Rady bude aktuální stav modernizace Světové obchodní organizace a přípravy 12. ministerské konference v Nur-Sultanu (proběhne diskuze ministrů ohledně strategie EU a možných scénářů pro výstupy)

Rada pro vzdělávání, mládež kulturu a sport, 21. - 22. listopadu

V části mládež přijme Rada návrh závěrů k digitální práci s mládeží a návrh závěrů ke vzdělávání pracovníků s mládeží.

Rada pro zahraniční věci ve formátu ministrů pro rozvoj, 25. listopadu

Na programu jednání bude rozvojová podpora některých států – Súdán, Etiopie. Proběhne diskuze o finanční architektuře rozvoje a možnosti spojení prostředků Evropské investiční banky, Evropské banky pro obnovu a rozvoj a synergie s víceletým finančním rámcem.

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR
Číslo 366 týden od 11. do 17. listopadu 2019 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: David Březina* Kontakt: newsletter@vlada.cz